

Пам'ятки ЮНЕСКО: Церква святого Михайла

**Фітб 1-13-4.0д.
Кухти Ірини**

Знаходиться у селі Ужок, Великоберезнянського району,
Закарпатської області.

21 червня 2013 року на 37-й сесії Комітету Світової спадщини ЮНЕСКО, що проходила у Камбоджі, Церква Святого Духа, разом з іншими дерев'яними церквами карпатського регіону, була включена у список світової спадщини ЮНЕСКО.

Бойківський стиль

Архітектура

Храм архангела
Михайла — це
пам'ятник дерев'яного
зодчества бойківської
школи, який
збудований на виступі
високого пагорба.

Історія

Закарпатські церкви творять своєрідний підстиль — тут порушено властиву бойківським церквам симетрію трьох верхів з домінуючим центральним.

За переказом, у давнину Ужок був великим поселенням і мав аж сім млинів, але після пошесті чуми, що пройшла по всій Європі, в селі залишився один чоловік, який жив вище церкви. Нові поселенці прийшли з сусідніх галицьких сіл Гнила, Яворів, Сянки. Церкву збудували майстер Павло Тонів з сусіднього села Бітля на львівському боці Карпат та майстер Іван Циганин з села Тихого. Будівничі закінчили роботу 11 червня 1745 року. Інші написи на зрубі додають штрихи до історії церкви: «1895 Гирич Петро куратор важив» і «Гаврилко Василь куратор». Розповідають, що первісно церкву збудували високо на схилі гори, але старим людям було важко туди підніматися і церкву перенесли вниз по схилу, майже до дороги. У єпископській візитації 1751 року говориться про нову церкву в Ужку, забезпечену всіма книгами та двома дзвонами.

Інтер'єр

З низького, темного бабинця, через арку-виріз можна побачити розташований в головному приміщенні різьблений позолочений іконостас. Так як верхні частини бані нави занурені в морок і зеніт її майже не вловлюється, посилюється відчуття висоти цього приміщення, хоча в абсолютних розмірах воно вельми скромно. Живопис і різьблення іконостасу є досить своєрідні. Особливо запам'ятовуються царські врата, на полотнищах яких майстер розташував два симетричних стебла, у верхніх завитках якого в медальйонах він написав «Благовіщення», а в нижніх — чотирьох євангелістів.

В інтер'єрі Михайлівської церкви майстер використав контраст світла і тіні. Потрапляючи з темного бабинця (приміщення для жінок) в урочисту, нарядну, освітлену центральну частину храму, який сприймається набагато більшим, ніж воно є насправді. Цей ефект безсумнівно враховували талановиті народні зодчі. Враження підсилює красивий різьблений іконостас, який грає позолотою в сонячних променях, які потрапляють сюди через вікна верху.

В інтер'єрі церква захоплює контрастом між напівтемним низьким бабинцем і величним розкритим під самий шатровий дах простором центрального приміщення. Декоративне багатство — це фігурно прорізаний прохід з бабинця до нави, різьблення іконостасу XVIII сторіччя, окремі збережені фрагменти старого різьблення, гарний балдахин і кивот у святилищі. На жаль, інтер'єр відчутно пошкоджено через благі наміри: встановлено нові вхідні двері, гладесенькі стіни оббито картоном, папером і розмальовано, перемальовано всі ікони, розвішано пластмасові квіти тощо.

Дякую за Увагу!

